

Uitwerking antwoorden op vragen tijdens het Webinar van 23 maart 2021 over de 2^e consultatie van het conceptueel model voor de inhoud van een samenhangende objectenregistratie

Wat is de scope van dit ontwerp: alleen de basisregistraties of ook breder?

DiS Geo is een permanente doorontwikkeling van de nationale geo-informatie infrastructuur (NGII) waarbinnen een belangrijke rol is weggelegd voor de geo-(basis)registraties. Deze doorontwikkeling wordt stapsgewijs opgepakt. In 2020 en Q1 van 2021 is er gewerkt aan een aantal sporen waarvan de ontwikkeling van de samenhangende objectenregistratie (SOR) een belangrijke is. Binnen de SOR is voor de komende jaren voor een overzichtelijke scope gekozen, namelijk de BAG, de BGT, de BRT en (delen van de) WOZ. Ook enkele onderdelen van de basisregistratie BRK (met name bestuurlijke grenzen, zoals gemeentegrenzen) en delen van het NWB zijn in scope.

Op dit moment zijn netwerken nog geen onderdeel van een basisregistratie. In het conceptueel model zijn netwerken nu wel in scope. Bij positieve besluitvorming kunnen netwerken wel onderdeel worden van de basisregistratie, en daarmee ook voor verplicht gebruik (en de andere 12 eisen die behoren bij de basisregistraties) in aanmerking komen. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is trekker van deze ontwikkeling.

Hoe ziet het vervolgproces na de consultatie eruit (besluitvorming, impact, financiering)?

De voorliggende consultatie gaat alleen over het conceptueel model voor de samenhangende objectenregistratie. Na de 2^e consultatie worden de laatste wijzigingen in het conceptueel model doorgevoerd, en zal het document als besluitvormingsversie opgeleverd worden door de werkgroep Inhoud aan het interbestuurlijke kernteam objectenregistratie.

Het proces voor besluitvorming moet nog georganiseerd worden in overleg met de strategische tafels voor de geo-informatie. Voor besluitvorming zijn ook nog afspraken nodig rond randvoorwaardelijke zaken, zoals organisatie en financiering. Daartoe zullen ook inschattingen van kosten en baten opgesteld moeten worden en zal de impact voor de verschillende onderdelen bepaald worden moeten worden. De realisatie zal naar verwachting stapsgewijs over een traject van meerdere jaren (minimaal 5 jaar) plaatsvinden. Hierover zal later in 2021 verder worden gecommuniceerd. De uiteindelijke besluitvorming ligt bij de minister van BZK (via het wetgevingstraject). In de verdere uitwerking zullen uiteraard ook leveranciers betrokken worden. Ook zij worden van harte uitgenodigd om hun input aan te leveren tijdens deze consultatie.

Wat houdt de stapsgewijze realisatie in en welke planning wordt voorzien?

De volgende (inhoudelijke) stappen betreft de informatiemodellering conform de verschillende stappen zoals beschreven in het MIM. Op dit moment wordt gedacht aan stapsgewijze modellering volgens een agile aanpak. Dit biedt enerzijds de mogelijkheid om delen van het informatiemodel te ontwikkelen en het beproeven in de praktijk. Die beproeving kan ook voor deelgebieden in Nederland plaatsvinden. Voor de informatiemodellering is minimaal een jaar doorlooptijd voorzien.

Hoe werkt de objectenregistratie samen met andere (basis)registraties?

De samenhangende objectenregistratie is onderdeel van een gegevenslandschap waar ook andere basisregistraties, sectorregistraties en andere informatie een belangrijke rol spelen. De objectenregistratie moet fungeren als 'kapstok' in het 'uitklapmodel'. De koppeling kan plaatsvinden via unieke sleutels of via geografische koppelingen. Zie voor de werking hiervan het voorbeeld zoals beschreven in het conceptueel model voor de SOR:

<https://docs.geostandaarden.nl/disgeo/emso/#example-5>.

Hoe verhoudt het model voor de samenhangende objectenregistratie zich tot andere standaarden, zoals (inter)nationale standaarden?

Het conceptueel model (en straks het informatiemodel) sluit aan bij NEN3610 als dé nationale standaard voor geo-informatie. Waar nodig (en mogelijk) zijn ook de Europese INSPIRE-principes gehanteerd. Voor de verdere relatie tussen NEN3610 en de Europese en ISO-standaarden wordt verwezen naar de generieke informatie hierover bij Geonovum: <https://www.geonovum.nl/geo-standaarden/nen-3610-basismodel-voor-informatiemodellen>

Blijven de huidige (gerealiseerde) basisregistraties en voorzieningen in stand?

Deze consultatie betreft het inhoudelijke model voor een uiteindelijk te realiseren SOR. Deze zal de status van basisregistratie krijgen en de huidige basisregistraties die in scope zijn zullen hiernaar toe bewegen. Er zullen zeker effecten op de voorzieningen zijn, maar dit is onderwerp van nadere uitwerking.

Komen er centraal aangeboden informatieproducten zodat de overheid ook naar dezelfde beelden kan kijken?

In deze fase is er nog geen besluit genomen welke informatieproducten centraal voor de overheid aangeboden zullen worden. Het ligt in de verwachting dat er centrale informatieproducten beschikbaar zullen komen die bijvoorbeeld ook in de informatiebehoefte kunnen voorzien die nu geboden worden door de huidige basisregistraties, en die de overheid voor haar eigen processen nodig heeft. Daarnaast ligt hier ook een kans voor het bedrijfsleven die op basis van de objectenregistratie en/of andere registraties in het gegevenslandschap generieke- of maatwerkinformatieproducten kan vervaardigen.

Welke stappen kun je nu al zetten in afwachting van besluitvorming?

Het is belangrijk dat de bronhouders de huidige basisregistraties actief en volgens de vigerende normen blijven beheren. Ook door het uitvoeren van decentrale of landelijk afgesproken kwaliteitstrajecten kunnen stappen in de realisatie op een later moment gemakkelijker gemaakt worden, en zijn deze dus 'no regret'. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het op orde brengen van de gebruiksoppervlakte conform NEN2580 voor woningen (van belang voor de WOZ en de BAG). Daarnaast is het slim en raadzaam om goed naar de samenwerking in het beheer van de basisregistraties te kijken en na te denken over een efficiënt beheer van de (geo)gegevens in de eigen organisatie.

Moet de wet- en regelgeving aangepast worden?

Het is onvermijdelijk dat er wijzigingen in de wet- en regelgeving doorgevoerd moeten worden. Maar het ligt in de verwachting dat na besluitvorming ook zonder wijzigingen in de regelgeving te zijner tijd eerste stappen doorgevoerd kunnen worden onder de huidige regelgeving. Bij de wijziging van de wet- en regelgeving is er sprake van een meerjarig traject. De huidige wet- en regelgeving voor de BAG en BGT lijken in ieder geval (sinds BAG 2.0) al op elkaar. Hier wordt later in het proces op teruggekomen vanuit BZK en de andere betrokken departementen.

Wat is de relatie met beheer openbare ruimte (BOR) ?

Hier geldt de toepassing van het 'uitklapmodel'. Bij het verder uitwerken van de objectenregistratie wordt gewerkt aan het verder vergroten van de samenhang met de gegevens die zijn opgenomen in de registraties voor het beheer van de openbare ruimte (BOR). Dat betekent dat in elk geval gekeken is in hoeverre de nu bestaande knelpunten in de samenhang kunnen worden opgelost. Hierbij is het de bedoeling dat in de objectenregistratie de breder gebruikte objecten en gegevens worden opgenomen en dat de voor BOR specifieke gegevens opgenomen blijven in de BOR-registraties. Dat betekent dus ook dat IMGEO en IMBOR niet worden geïntegreerd. Wel zal de samenhang tussen de beide modellen verder worden verbeterd en zullen mogelijk enkele definities vanuit IMBOR worden overgeheveld naar het informatiemodel van de samenhangende objectenregistratie. Het beschikbaar stellen van de IMBOR standaard is en blijft een verantwoordelijkheid van CROW.

Hoe zit het nu met verplichte en vrijwillige inhoud?

In de samenhangende objectenregistratie wordt een onderscheid gemaakt tussen verplichte en vrijwillige inhoud. Voor beide gedeelten geldt dat de opgenomen gegevens moeten voldoen aan de gestelde definities en criteria en aan de daarover geformuleerde kwaliteitseisen. Afbakeningsafspraken gelden daarbij voor iedereen. Daar waar nu sprake is van een te grote mate van interpretatieruimte zullen afspraken moeten worden aangescherpt in registratievoorschriften. Voor specifieke situaties zal er altijd sprake blijven van enige interpretatieruimte voor bronhouders. Inhoudelijk en kwalitatief zijn beide gedeelten dus uniform. Voor gebruikers moet echter volstrekt duidelijk zijn dat bepaalde inhoud van de registratie vrijwillig is. Dat betekent dus dat gebruikers er niet van kunnen uitgaan dat deze inhoud landelijk gezien overal beschikbaar is. De SOR zal niet ontsluiten waar bronhouders in eigen (interne) registraties informatie wel beschikbaar hebben maar deze niet (vrijwillig) ontsluiten. In de governance kunnen wel afspraken gemaakt worden wanneer vrijwillige inhoud zou moeten verschuiven naar verplichte inhoud (basisregistratiedeel). Er zal in elk geval gezorgd moeten worden dat gebruikers weten waar welke vrijwillige inhoud niet beschikbaar is omdat gebruikers deze niet hebben aangeleverd of omdat de betreffende objecten bij deze bronhouder niet voorkomen.

Hoe zit het met de invulling van het bronhouderschap?

In het conceptueel model worden geen uitspraken gedaan welke gegevens door welke bronhouders bijgehouden moeten worden en welke varianten (bijvoorbeeld attribuutbeheerders of gegevensleveranciers) er mogelijk zijn. In de beleidsvisie (<https://www.geobasisregistraties.nl/basisregistraties/documenten/beleidsnota/2019/11/29/beleidsvisie-samenhangende-objectenregistratie>) worden hier wel enige uitgangspunten benoemd. Deze uitgangspunten moeten echter nog nader uitgewerkt worden. In ieder geval zal voor gebruikers als meta-informatie terug te vinden zijn wie de bronhouder is van een gegeven. Ook zal nog besluitvorming moeten plaatsvinden over de concrete invulling van het bronhouderschap en de invulling van de bij de registratie behorende overlegstructuren (zoals een gebruikersoverleg).

Hoe zit het nu precies met de samenhang tussen woonplaatsen, wijken en buurten?

Bij de registratieve gebieden zijn de woonplaatsen identiek aan de woonplaatsen die nu reeds in de BAG zijn opgenomen. Daaraan worden nu de door gemeenten vastgestelde indeling in wijken en buurten toegevoegd. Een wijk valt daarbij altijd volledig binnen een gemeente en een buurt altijd volledig binnen een wijk. De geometrie van alle wijken en buurten moet het hele grondgebied van Nederland op land volledig bedekken. Wijken en buurten mogen niet overlappen. Voor de wijken en buurten wordt in principe de bestaande indeling gevolgd zoals deze door het CBS wordt geregistreerd. Deze indeling is tot stand gekomen op basis van door gemeenten vastgestelde wijken en buurten. De exacte registratieregels zullen op een later moment in overleg met CBS worden vastgesteld.

Waarom zijn er bebouwingskernen opgenomen in de SOR?

Bebouwingskernen als concentratie van bebouwing zijn op dit moment al opgenomen in de BRT als PLAATS. De achterliggende behoefte is dat deze wordt toegepast om in kleinschalige kaartproducten te kunnen aangeven wat de benaming is van bepaalde clusters van bebouwing. Daar waar deze samenvalt met de hoofdkern van een woonplaats zou dit ook kunnen worden afgeleid uit de woonplaatsnaam. Maar met name bij buurtschappen en gehuchten die zijn gelegen binnen een woonplaats, zou er anders geen mogelijkheid zijn om benamingen vast te leggen. Dat geldt ook voor deelenkernen en stadsdelen. Stadsdelen worden daarbij overigens niet beschouwd als een bestuurlijke begrenzing maar als de aanduiding van de benaming van een gedeelte van een bebouwingskern. In al deze behoeften kan met de vastlegging van de bebouwingskern worden voorzien.

Blijft het mogelijk “knips” aan te brengen voor koppeling tussen de SOR en BOR-registraties?

Op dit moment is het in het kader van de BGT mogelijk om bijvoorbeeld een verhardingsvlak of een groenvlak op te knippen in afzonderlijke deelvlakken. Beheerders van de openbare ruimte willen deze bijvoorbeeld kunnen onderscheiden om bepaalde specifieke kenmerken aan deze deelvlakken te kunnen koppelen. Op dit moment is het beeld dat een dergelijke werkwijze ook in het kader van de SOR gevolgd kan worden. Dat betekent dus net als in de BGT dat er geometrisch aansluitend sprake kan zijn van een aantal objecten met vergelijkbare eigenschappen.

Wat is het moment van geboorte van een object?

De levenscyclus van een object start met de geboorte van het object. Daarmee wordt bedoeld het moment waarop er voldoende concrete plannen bestaan voor een object (dus niet een eerste heel globale schets maar wel een eerste concrete uitwerking waarvan de verwachting bestaat dat deze ook als zodanig gerealiseerd gaat worden). Dit betekent dus er in de SOR meer planinformatie beschikbaar komt.

Zijn windturbines en zonnepanelen verplicht nu deze nodig zijn voor de energietransitie?

De keuze welke objecten verplicht worden en welke niet is onderdeel van de besluitvorming over de SOR. Hierbij is het van belang dat een afweging plaatsvindt tussen de behoeften van gebruikers enerzijds en de inspanningen die dit vraagt in de bijhouding anderzijds. Op basis van duidelijke afspraken over onder meer de verdeling van kosten kan dan definitief worden vastgesteld welke objecten verplicht moeten worden. Zorg ervoor dat dit soort gebruikersbehoeften vanuit de gebruikers zelf dus expliciet en onderbouwd naar voren worden gebracht in de consultatie. In het huidige voorstel zijn windturbines verplicht en zonnepanelen niet.

Is er een mogelijkheid om de netbeheergebieden voor elektriciteit, gas en water op te nemen als bestuurlijke gebieden?

In de genoemde voorbeelden gaat het om specifieke sectorale (beheer) informatie. Dat soort gegevens hoort eerder thuis in een sectorregistratie. Deze voorbeelden zijn in elk geval geen bestuurlijk gebied omdat er geen sprake is van een eenheid van politiek-bestuurlijke verantwoordelijkheid.

Is het materiaal waarvan een brug is gemaakt (bijvoorbeeld houten brug) onderdeel van de SOR?

Nee dat is geen onderdeel van de SOR. Dergelijke specifieke gegevens worden in principe in sectorale registraties opgenomen.

Hoe is een spoorlijn als reëel object benoemd en geclassificeerd?

Bij een spoorlijn is aan de reële kant sprake van verharding met de typering “halfverharding”.

Wordt de toegangsdeur tot een bouwlaag ook opgenomen?

Op basis van de huidige bekende gebruikersbehoeften is alleen voorzien in opname van de toegangsdeur van gebouwen en van verblijfsobjecten. Mocht er sprake zijn van een expliciete gebruikersbehoefte, zorg er dan voor dat deze vanuit de gebruikers zelf expliciet en onderbouwd naar voren worden gebracht in de consultatie.

Kunnen typeringen als “geluidsgevoelig” of “kwetsbaar” worden toegevoegd aan de SOR?

In het algemeen gaat het bij deze typeringen om specifieke aanduidingen die behoren bij een bepaalde context en binnen die context ook vaak al worden geregistreerd. Het is niet de bedoeling om al dit soort gegevens over te gaan nemen in de SOR. Op het moment dat er sprake is van een domein overstijgende brede behoeften dan kunnen deze worden ingebracht en later in de besluitvorming worden meegewogen.

Hoe sluit het conceptueel model aan op processen van de bronhouders?

Bij het opstellen van het conceptueel model is er uiteraard zoveel mogelijk rekening mee gehouden dat het bijhouden van gegevens ook daadwerkelijk mogelijk moet zijn. De verdere uitwerking van de bijbehorende bronhoudersprocessen is echter iets dat pas in een later stadium zal plaatsvinden. Hiervoor is het bijvoorbeeld eerst nodig dat besluitvorming plaatsvindt over de vraag wie er bronhouder wordt voor welke gegevens.

Hoe moet ik historie zien in relatie tot meta-gegevens, want historie is toch echt wat anders dan kwaliteitsinformatie?

Er zijn inderdaad verschillende soorten metagegevens. Historie is daarbij een heel ander soort metagegeven dan inwinningsinformatie of kwaliteitsinformatie. Historie is een integraal onderdeel van een object, behorende bij de gegevens van een object, terwijl de overige metagegevens juist geen gegevens van een object zijn, maar metagegevens over de gegevens van een object. In het conceptueel model wordt hier uitgebreid op in gegaan:

<https://docs.geostandaarden.nl/disgeo/emso/#meta-informatie-en-bronverwijzing>.

Hoe moet ik het begrip weg zien?

Weg moet worden gezien als onderdeel van het functionele deel van het model. Wegen bestaan daarbij uit wegverbindingen en wegknopen. Dat is dus iets anders dan hetgeen momenteel vaak als een “weg” wordt aangemerkt. Deze reële kant van wegen is binnen het model opgenomen als verharding. De vraag in hoeverre de A1 in deze context moet ook in deze context worden beantwoord. Voor beheerdoeleinden bestaat deze uit onder meer verschillende verhardingsvlakken. Voor het netwerk bestaat deze uit een aantal wegverbindingen en wegknopen die allemaal de benaming “A1” als eigenschap hebben.